

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «АГРОІНЖЕНЕРІЯ» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агроінженерія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агроінженерія» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **упродовж 2020-2021 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **15 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

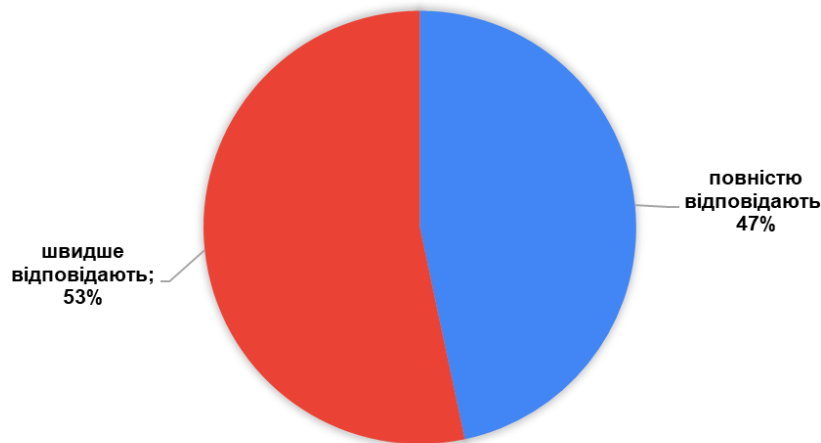

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Дослідницькі навички і уміння	1
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	2
Здатність до критики та самокритики	3
Здатність до навчання	4
Прийняття рішень	5
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	6
Елементарні комп'ютерні навички	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	20,0	26,7	33,3	20,0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	6,7	20,0	13,3	40,0	20,0
Стратегічне мислення	13,3	0	53,3	13,3	20,0
Націленість на кінцевий результат	6,7	20,0	26,7	33,3	13,3
Здатність працювати в колективі, команді	26,7	13,3	33,3	13,3	13,3
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	6,7	20,0	6,7	53,3	13,3
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	13,3	13,3	20,0	26,7	26,7
Навички управління персоналом, колективом	6,7	40,0	26,7	20,0	6,7
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	6,7	26,7	26,7	33,3	6,7
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	26,7	13,3	33,3	26,7
Ведення ділової документації	6,7	33,3	20,0	20,0	20,0

Результати оцінювання показали **достатній рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: «рівень базових (професійних) знань і навичок» (60,0%), «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» (66,7%), «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» (60,0%). **Меншими балами оцінили наступні критерії** (максимальна сума відсотків за балами 2 і 1) - «навички управління персоналом, колективом» (66,7%), «здатність працювати в колективі, команді» (60%) та «ведення ділової документації» (60%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	86,7
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	86,7
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	93,3
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	60,0
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	46,7
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	73,3
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	20,0
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	20,0

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових ОПП «Агроінженерія» є наступні:

- 1) Спрямованість дисциплін на майбутню професію (93,3%)
- 2) Співвідношення теоретичної і практичної частини (86,7%)
- 3) Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (86,7%)
- 4) Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (73,3%)
- 5) Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (60%)

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 100%-ву позитивну відповідь.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – технічні засоби та технології в рослинництві; нові засоби механізації в АПК та технології для їх використання; основи малого бізнесу; паливно-мастильні матеріали; роботизація; культура; ОТПР.
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - ТКМ, філософія, ремонт машин, право.

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Агроінженерія» від викладачів надійшли наступні:

- відновити виїзні заняття;
- виключити з освітнього процесу дуальну форму навчання;
- екзамени здавати комісії, у т.ч. і декану;
- повернути прилюдний захист самостійних і курсових робіт у кожному семестрі;
- більше інтерактиву на заняттях.

Висновки

За результатами моніторингу оцінювання викладачами якості освітньо-професійної програми «Агроінженерія» другого (магістерського) рівня вищої освіти робочій групі, групі забезпечення та науково-педагогічним працівникам рекомендується при подальшому оновленні ОПП вжити наступних заходів.

1. Робочій групі переглянути й удосконалити перелік освітніх компонентів вибіркового блоку відповідно до сучасних тенденцій розвитку спеціальності та вимог ринку праці до випускників за ОПП з метою розширення переліку soft skills, яких набувають випускники за ОП. У подальшій модернізації ОПП «Агроінженерія» рекомендується виключити такі дисципліни, як «Технологічні основи машинобудування» та «Аграрний сервіс та інформаційне забезпечення», як найменш затребуваних здобувачами вищої освіти.

2. Науково-педагогічним працівникам продовжити практику залучення до освітнього процесу за ОПП освітніх інновацій.

3. Удосконалити вибіркового блоку (як кількісно, так і якісно) згідно з тенденціями ринку праці та вимогами роботодавців до випускників за ОПП з урахуванням soft skills.

4. Розширити можливості дистанційної міжнародної співпраці за ОПП шляхом вивчення досвіду закордонних ЗВО.

5. Сприяти розвитку та перегляду силабусів дисциплін, методичного забезпечення дисциплін з урахуванням включення аспектів, актуальність яких обумовлена проблемами продовольчої безпеки.

6. Сприяти розширенню спектру та підвищенню якості дистанційних курсів та матеріалів, що розміщуються на платформі дистанційного (самостійного та індивідуального) та дуального навчання.

7. Робочій групі проводити постійний моніторинг основних чинників, що сприяють посиленню якості навчання за ОПП, з метою винайдення шляхів їх реалізації.

8. Постійно вивчати зарубіжний досвід організації освітнього процесу в

галузі агроінженерії з метою приведення ОПП у відповідність до світових стандартів.

9. Проаналізувати та запровадити можливість вибору здобувачами освіти компонентів з інших ОПП.

10. Стимулювати здобувачів освіти за ОПП та активізувати міжнародну діяльність шляхом реалізації академічної мобільності, участі в конференціях, вебінарах, проходження закордонних стажувань тощо.

11. Стимулювати викладачів, що викладають за ОПП, до активізації та продовження власного професійного розвитку (участь в науково-комунікативних заходах, проходженні курсів підвищення кваліфікації, тренінгів, вебінарів, стажувань тощо, в т.ч. міжнародних).

12. Продовжити заходи з поширення культури академічної доброчесності для здобувачів освіти за ОПП, долучати їх до таких заходів в університеті та поза його межами.

13. Сприяти розвитку соціально-психологічної підтримки, обізнаності щодо можливостей підтримки, яку здобувачі освіти можуть отримати в університеті за різними напрямками.

14. Розширення складу робочої групи ОПП шляхом залучення представників стейкхолдерів.

Гарант ОПП «Агроінженерія»
за другим (магістерським) рівнем освіти,
д.т.н., доцент

Володимир КУВАЧОВ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР